

Projektredovisning

Projektets diarienummer, namn och omfattning i tid

Kristet ungdomsarbete-Drogfri zon/Kristent ungdomsarbeid - RUSFRI SONE? Diarienumr 2010-029
Ansökan gjord 2010-09-10. Ny ansökan inför 2012 om ökad ekonomisk stöttning och förlängning av projektet då vi av olika skäl inte hade möjlighet att slutföra på utsatt tid, vilket beviljades av SAFF. Projektet i Sverige avslutades 2013-03-15.

Organisation och organisationsnummer

Sökande: Blå Kors Norge org nr 962 323 855

Samverkande: Sveriges Blåbandsförbund org nr 875000-1399

Projektets syfte och mål samt eventuella förändringar i förhållande till projektansökan

Svensk / norsk kartlegging av kristen ungdoms holdninger, bruk og refleksjoner vedr. alkohol, med sikte mot å tilby et tilpasset rusforebyggende program for ungdomsforsamlinger. Forskningsbasert kunnskap er et viktig utgangspunkt når vi henvender oss til kristne ungdomsmiljøer for å motivere til rusforebyggende innsats.

Drogvaneundersökning bland en statistiskt utvald grupp kristna ungdomar i vardera landet. Tillsammans med forskare i respektive land drar vi upp riktlinjer för upplägget av undersökningen. Sammanställning av resultaten och konklusioner av dessa. Presentation av våra slutsatser i minst 10 utvalda församlingar i vardera landet. Planera och påbörja arbetet med ett gemensamt material riktat till församlingar om vikten av att vara kristen och helykter.

I løpet av våren og sommeren 2010 har flere norske medier funnet det interessant å rapportere om de oppsiktsvekkende funnene i undersøkelsen gjort av NOVA- Norsk Institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring. Forsker Tormod Øia kunngjorde i april resultater fra sin undersøkelse blant tiendeklassinger i Oslo, hvor det kom fram at kristne ungdommer drikker like mye som andre unge (<http://www.nrk.no/nyheter/distrikt/ostlandssendingen/1.7091153>). Personlig tro og engasjement i menighet hadde tilsynelatende liten betydning for de unges alkoholbruk. Blå Kors Norge ble ikke overrasket over resultatene. Vi har i kontakten med våre medlemmer registrert at det har foregått en utvikling i kristnes bruk av alkohol, og at denne har foregått i hurtig tempo. NOVA – rapporten burde være alarmerende nok til å utfordre kristne menigheter til å engasjere seg i rusforebygging, men det er lett å distansere seg fra tall som ikke er direkte relatert til egne sammenhenger.

Godt sagt inn i denne sammenhengen er dette utdraget fra en ivrig norsk blogger (på <http://ettertanke.no/?p=15>):
"Vi kristne vil gjerne være relevante og samfunnsengasjerte. Vi liker å stå opp for saker som alle støtter: bekjempelse av fattigdom og nød i verden osv. Faren er at vi blir så politisk korrekte at vi tier om alkoholproblemet. ...Det er tid for å våkne opp. Tid for å ta et oppgjør med vårt eget forhold til alkohol. Og for å ta ansvar for miljøene i menighetene. Politikere snakker om rusfrie soner i samfunnet, hvor barn og unge skal slippe alkoholpress. La menighetene være rusfrie soner, også i de uformelle samværene på lørdagskveldene".

För Blå Bandet i Sverige så finns samverkan med kristna organisationer och församlingar, men Blå Bandet är en fristående organisation från vilken de kan få hjälp med material eller föreläsningar. Det har gjorts lite forskning omkring kristna ungdomars drogvanor i Sverige, men vi vill likt våra norska kollegor kontrollera om hypotesen om en stark liberalisering när det gäller alkoholkonsumtion bland kristna ungdomar är sann. Vår önskan är att få denna hypotes belyst och utifrån studiens resultat, kunna arbeta fram ett material för drogförebyggande arbete bland kristna ungdomar i samarbete med Blå Kors Norge. Sedan början av 2000-talet har vi en god utarbetad samverkansorganisation mellan Norge och Sverige och har under denna tid haft gott utbyte och inspirerat varandra, varför vi nu vill göra detta samverkansprojekt istället för att bara lära av varandra.

Tänkta aktiviteter (kopiera texten från projektansökan)

Metode for undersøkelsen: KIFO i Norge og forskningsinstansen CRS vid Uppsala universitet i Sverige har samarbeidet om utarbeidelse av spørreskjema, utvelgelse av utvalg, og blitt enige om metode for utsendelse og besvarelser. Medlemslister fra forsamlinger har ikke kunnet benyttes. En annen måte å rekruttere utvalg på, er om vi møter opp i forsamlinger som samler mye ungdom, presenterer undersøkelsen og anmoder om å bruke litt tid på å besvare den. Besvarelsen kan hentes inn i samme anledning eller vi kan velge postal eller internetbasert svarmetode. Når det gjelder utvalg, er det også nødvendig å komme fram til ønsket aldersgruppe, ønsket spredning av kirketilhørighet, og geografisk spredning. I tillegg må vi avgjøre om vi skal ha like store utvalg i begge land, eller om dette skal justeres i relasjon til folketall i de respektive land. Å konkludere i disse spørsmålene blir en viktig del av første fase i samarbeid når vi vet om vi får midler til prosjektet.

TIDSPLAN

* Våren 2011 Forberedende fase: Inngå avtaler med forskningsenheter, kartlegge grundigere hva som finnes av forskning på dette tema fra før, , definere utvalg: Hvor mange fra hvert land, hvilke aldersgrupper, hvilke trossamfunn, geografisk spredning osv, etablere samarbeid med forsamlinger, utvelgelse av kandidater for undersøkelsen, utarbeide spørreskjema, etablere styringsgruppe

* Høsten 2011 Gjennomføringsfase: Sende ut / spre spørreskjema, følge opp / purre, innhente svar, møte i Styringsgruppen, planlegge detaljert strategi for spredning av resultatene, enkle analyser for presentasjon allerede før jul 2011

* Våren 2012 Analysefase: Tid for grundige analyser av datamaterialet, samarbeid i styringsgruppen, planlegge praktiske forhold rundt spredning av informasjon, avhengig av resultatene: Forberede søknad om midler til rusforebyggende program for kristne ungdomsmiljø i begge land.

* Høsten 2012 Informasjons- og motivasjonsfase: Spre informasjon gjennom norsk og svensk media, presentere analysene for teologiske høyskoler, kristne skoler og forsamlinger, arrangere kurs / seminarer med utgangspunkt i resultatene, møte i styringsgruppen / intern evaluering, skape allianser i begge land for planlegging og utvikling av et mer langsiktig forebyggingsprosjekt.)

Vilka aktiviteter har genomförts?

Forberedende fase: Vi har rekrutterat forskare, Anders Sjöborg, vid Uppsala universitet och Pål Kjetil Botvar vid KIFO i Norge. Forskarna och projektets styrgrupp har haft träffar då de diskuterat och definierat urval och webbenkätens utformning, så att vi har likadana frågeställningar i båda länderna för att kunna göra korrekta jämförelser mellan länderna. Vi har haft regelbundna projektgruppträffar och däremellan telefon och videokonferenser.

Gjennomføringsfase: Projektledarna i respektive land har tagit kontakt med församlingar, kristna ungdomsorganisationer, studentkyrkan för Sveriges alla universitet m fl och på så sätt motiverat ungdomar i båda länderna att delta i undersökningen. Även möten med representanter för kristna ungdomsorganisationer har genomförts. Det har i begge landene vært tidkrevende å følge opp dette arbeidet. Forskarna i respektive land har skickat ut en webbaserad enkät. I Norge ble dette gjort ved årsskiftet 2011/2012 og våren 2012. I Sverige blev webbenkäten utskickad under hösten 2012.

Analysefase: Det kom inn over 1000 svar i Norge og ca 600 i Sverige. Mesteparten av analysearbeidet har blitt utført av forskerne, men det har vært jevnlige møter hvor prosjektlederne i hvert land har kommet med innspill og mindre justeringer til forskernes analysearbeid. Samtidig har begge landene brukt denne fasen til å planlegge den siste fasen i prosjektet: informasjons- og motivasjonsfasen. Blant annet har selve rapportoffentliggjøringen blitt planlagt, medier blitt kontaktet om enkelte resultater med mer. I Norge pågikk denne fasen på senvåren 2012 og i Sverige tidligvåren 2013.

Informasjons- og motivasjonsfase: Den norske rapporten ble presentert på et frokostmøte i Kirkens Hus i Oslo 9. mai 2012 med over 50 deltakere tilstede. Mange av disse var unge, flere av Blå Kors sine medlemsorganisasjoner var tilstede og det var også god pressdekning på møtet. Rapporten ble tatt imot med stor interesse og vi fikk mange presseoppslag. Enda viktigere er at temaet og rapporten har resultert i flere foredrag og seminarer på festivaler, lederkurs med mer og har blitt drøftet som egen sak på Ungdommens Kirkemøte i Norge. I Sverige hölls ett seminarium i Örebro den 15 mars 2013 då studien presenterades för media och för intresserade från olika församlingar och andra ideella organisationer. Ett tjugotal personer deltog, varav flera var journalister från kristna tidningar. Flera seminarium är under planering och kommer att genomföras efter projekttidens slut under 2013.

Förväntat resultat (kopiera texten från projektansökan)

Vi har en nokså sterk hypotese om at det drikkes mer alkohol blant kristne ungdommer nå enn for bare ti år siden, og at det er mange flere som drikker. Denne tendensen tror vi gjelder både i Norge og i Sverige. Vi frykter at vår planlagte undersøkelse vil bekrefte mistanken om at kristne ungdomsmiljø begynner å miste sin viktige funksjon som rusfri arena.

I Norge ble det i 2009 gjennomført en undersøkelse blant tiendeklassinger i Oslo, som viste at kristne 15 – åringene drikker like mye som andre ungdommer. Siden denne undersøkelsen var gjort i et begrenset utvalg av ungdom i landet, er det interessant å undersøke om tendensen er lik for andre aldersgrupper, og i andre deler av landet. Enda mer interessant er det å gjøre en studie sammen med våre svenske kolleger i Blå Bandet, slik at vi kan sammenligne resultatene for de to landene.

Dersom det viser seg at vi har noen av de samme utfordringene, vil det kunne være aktuelt å senere samarbeide om forebyggingstiltak rettet mot ungdom i kristne forsamlinger og ungdomsmiljøer. Med konkrete tall å vise til, vil det også være lettere å utfordre kristne ledere til å ta ansvar og engasjere seg i rusforebyggende prosjekter.

I Sverige fanns inte så mycket aktuell forskning gjord omkring kristna ungdomar och alkoholvanor. Vi har tagit del av den forskning vi vet finns, där rapporten "Religion som resurs" är en sådan.

Inom Blå Bandet finns materialen Den Blå och Den Vita med studieplaner. Dessa material är framtagna för att underlätta samtalet om alkohol i församlingar och deras ungdomsgrupper. Vi förväntar oss att kunna använda dessa i kombination med den färska rapporten om kristna ungdomars alkoholvanor, för att få till goda samtal omkring alkohol och andra droger i församlingar och är också villiga att låta materialen användas i Norska Blå Korset.

Vilka resultat har uppnåtts?

Undersökningar är genomförda i de båda länderna och två projektrapporter är framtagna av forskarna. Den norska rapporten blev klar tidigare än den svenska, varför jämförelsen mellan de båda länderna görs senare i en gemensam forskarartikel av de båda forskarna Anders Sjöborg, föreståndare på Uppsala universitets avdelning för religion och samhälle och Pål Kjetil Bodvar, forskare vid KIFO i Norge.

Båda rapporterna viser at det høyst sannsynlig har skjedd en liberalisering av drikkevaner blant kristen ungdom. Det tas et lite forbehold siden det ikke foreligger tidligere datamateriale på området. Rapporterna viser at måtehold har erstattet totalavhold fra alkohol som normen blant aktiv kristen ungdom. Alkoholforbruket er derimot vesentlig lavere blant unge kristne enn blant annen ungdom. Den norske rapporten peker spesielt på utfordringer i studenttida og når ungdommen flytter til storbyene, da øker forbruket betraktelig. Den svenska rapporten visade på motsatsen, att alkoholkonsumtionen bland kristna på mindre orter är högre än bland kristna ungdomar i storstäder. De kirkelige gråsonene er utfordret, mange mener det er greit å drikke etter et kristent møte. Samtidig er det stor oppslutning om kristne miljøer som en alkoholfri sone.

Intresset for frågan märktes under seminariet i Örebro, då många frågeställningar togs upp. En var huruvida kristna ungdomar idag inte köper en kollektiv åsikt, utan istället gör individuella tolkningar och därför använder bibelns berättelser om vin som ett argument för sin måttlighetskonsumtion. En annan var den redan kända faktorn att de ungdomar som har föräldrar som är helnykterister, dricker själva i betydligt mindre utsträckning. Antalet helnykterister i församlingarna har minskat avsevärt de senaste åren, varför man tydligt kan se en sådan koppling. En annan slutsats från seminariet var att alkoholfrågan är så stor och viktigt att den inte får vara en "ickefråga" i församlingarna, inte minst för barn, ungdomar och de som söker sig till kyrkan som en frizon på grund av tidigare missbruksproblem. Blå Bandet utmanar nu församlingar att ta del av rapporten och på ett konstruktivt sätt våga lyfta alkoholfrågan i olika sammanhang.

En kopi av den norske rapporten er vedlagt redevisningen og kan lastes ned på <http://www.blakors.no/admin/common/getImg2.asp?Fileid=2415>. En kopia av den svenska rapporten är bifogad, och kan även laddas ner från www.blabandet.se

Vad kunde inte genomföras?

Det var svårt att motivera kristna ungdomsförbund att sprida enkäten till sina medlemmar och på grund av detta försenades arbetet. Under hösten 2012 har vi därför jobbat mer riktat mot kontakter vi har bland ledare inom olika samfund och ungdomsorganisationer och lyckats få ut enkäten. Det har gått trögt med att få in svar och mycket tid har fått läggas på detta, därför har själva sammanställningen fått dröja till hösten 2012 och vi har därför inte hunnit med att sprida rapportresultatet ännu, något vi kommer att jobba med under våren 2013 istället.

Vilka är de positiva erfarenheterna?

Först og fremst vet vi nå mye mer om hvordan situasjonen med rusbruk er blant kristen ungdom i Sverige og i Norge, og det er veldig positivt når begge landene jobber mot denne målgruppen. Vidare har vi byggt opp ett fantastisk samarbeide mellom Blå Bandet, Blå Kors og de båda forskningsinstitusjonerna under prosjekttiden og utbytt tankar og erfaringer. Det material som Blå Bandet i Sverige redan använder - Den blåa og Den vita, har spridits til Norge. Mange i Sverige har sanksjonert det faktum at en kartlegging behøvs, då de likt oss initiativtagare visar stor oro over den liberalisering av innstillingen til alkohol, som de sett sprider sig blant kristna ungdomar. Inte minst universitetskyrkans anställda på olika platser i Sverige har lyft fram det som en stor oro. I Sverige har ingen forskning gjorts på mange år, blant kristna ungdomar og deras alkoholvanor, varför vi vet at även den kristna forskarvärlden uppskattar denna innsats. I Norge har rapporten fått en veldig god mottagelse i mange ulike kristne organisasjoner og i media generelt. Temaet har kommet på dagsorden og for det aller meste møtes problemstillingen med alkoholbruken blant kristen ungdom på en konstruktiv måte.

Vilka är de negativa erfarenheterna?

Det var krevende i begge landene å få inn enkelt svar, men de største utfordringene var i Sverige. Vi har møtts av ett visst motstand, både rent lagmessig då PUL i Sverige og NSD i Norge inte tillater at medlemmars e-postadresser lämnes ut. I begge landene har vi då bett organisationen sjelv at sprida enkäten, men ibland møtts av innstillingen at det inte är deras oppgift, samt at mange kristna ungdomsorganisationer inte har verksamhet riktad til vår målgruppe, ungdomar 16-24 år. Det var inte helt lykkelig med det tilfeldig prosjektledarbytet i Sverige, men vi har gjort så godt vi har kunnet utifrån den situation som oppstått og med en viss forsening ändå lykkelig gjennomføre prosjektet.

Övrig informasjon

Vi ser at vi tross med disse rapportene ikke vet nok om den faktiske situasjonen i begge landene. For eksempel ble undersøkelser gjennomført med en kvantitativ metode og med en kvalitativ undersøkelse kunne vi lært mer om hvorfor ungdommen drikker mer i dag. Hvordan tenker de? Hvordan arbeides det i de kristne miljøene om tematikken? Muligens vil vi i framtiden klare å gå dypere inn i problemstillingen.

For Norge sin del handler det først og fremst nå om å utvikle en metodikk, tenkning, verktøy og materiell for at ungdomsmiljøene på en god måte kan jobbe med rusproblematikken i deres egne rekke. Vi har nylig utviklet prosjektet "Bevisste ledere" som nettopp skal jobbe med å bevisstgjøre ledere på disse utfordringene og kunne imøtekomme de på en god måte. Her vil vi kunne dra vekslar på Blå Bandet som allerede har utviklet materialet "Den Blå" og "Den Vita" til bruk i kristne ungdomsmiljøer.

Vi uppskattar det stöd og forståelse vi fått från SAFF. Utan er hade inte prosjektet varit möjligt at gjennomføre!

Ekonomisk redovisning (Vänligen specificera)

Kan även skrivas ut och fyllas i för hand

Tidsperiod för vilken redovisningen sker

2010-2013

Inkomster

	Utfall	Budget enl. projektansökan
Ansökt bidrag Stiftelsen Ansvar för Framtiden	300.000kr	500.000kr
Bidrag från andra (förvaltningar/nämnder, myndigheter e t c)	231.446kr	20.000kr
Egen ekonomisk insats	86.792 kr	130.000kr
Annan finansiering	8.679 kr	0
Inkomster totalt	626.917kr	650.000kr

Utgifter

Direkta projektkostnader		
Aktiviteter	39.656kr	100.000 kr
Material	11.230 kr	10.000 kr
Personal	580.217kr	450.000 kr
Övrigt	0kr	50.000 kr
Administration	741 kr	40.000 kr
Utgifter totalt	631.843 kr	650.000 kr
Resultat + / -	-4.926kr	0

Redovisningen upprättad

Ort och datum
Oslo, 15.04.13

Projektansvarig

Namn-teckning
Amund Gillebo

Namn-förtydligande
Amund Gillebo

Organisation
BlÅ Kors Norge

Adress
Storgata 38

Postadress och land
0182 Oslo, Norway

Telefon och fax inklusive landskod
+47 41933303

E-mail
amund.gillebo@blakors.no

Firmatecknare

Namn-teckning
T.H. Samstad

Namn-förtydligande
Torstein H. Samstad

Organisation
BlÅ Kors Norge

Adress
Storgata 38

Postadress och land
0182 Oslo, Norway

Telefon och fax inklusive landskod
+47 92667469

E-mail
torstein.h.samstad@blakors.no

Stiftelsen Ansvar for Framtidens anteckningar

Sluttbetalt 1 aug 2012 /KG

För Stiftelsen Ansvar for Framtiden

Datum

Namn-teckning

Namn-förtydligande